

**EUROPSKE ZNAČAJKE I DVOJBE
HRVATSKOG SUSTAVA IZVRŠENJA
KAZNE ODUZIMANJA SLOBODE**

Voditelj projekta: prof.dr.sc. Goran Tomašević

Šifra projekta: 018-0000000-1436



EUROPSKE ZNAČAJKE I DVOJBE HRVATSKOG SUSTAVA IZVRŠENJA KAZNE ODUZIMANJA SLOBODE

Ustanova: Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu

Voditelj Projekta: prof.dr.sc. Goran Tomašević

Šifra projekta: 018-0000000-1436

Suradnici: mr.sc. Marina Carić, istraživač
prof.dr.sc. Irma Kovčo Vukadin, istraživač
prof.dr.sc. Vladimira Žakman- Ban, istraživač
Marija Pleić, znanstveni novak
Milan Franić, znanstveni novak

PRIKAZ PROJEKTA

Izvršenje izrečene kaznenopravne sankcije, osobito kazne oduzimanja slobode završni je stadij u dugotrajnom i složenom procesu društvene reakcije na počinjeno kazneno djelo o kojemu ovisi uspjeh cjelokupnog prethodnog djelovanja službi otkrivanja kaznenih djela i pravosudnih tijela u postupanju pred sudom. Otuda važnost proučavanja i unapređenja sustava izvršenja kazni oduzimanja slobode u svakoj zemlji.

Predmet istraživanja ovog projekta je hrvatski sustav izvršenja kazne oduzimanja slobode u kontekstu penitencijarnog sustava europskih zemalja i međunarodnih dokumenata na tom području. Akcent je na penitencijarnoj teoriji i praksi izvršenja kazne zatvora u Hrvatskoj i usporedbi naših normativnih rješenja sa međunarodnim, prvenstveno europskim standardima.

U tom kontekstu predmet istraživanja ima dva aspekta, teorijsko-znanstveni i praktično istraživački.

Teorijski dio projekta obuhvaća prikupljanje pravnih izvora iz penološke i penitencijarne oblasti, kako domaće tako i inozemne (hrvatske zakonske i podzakonske akte, međunarodne akte o izvršenju kazne zatvora). Cilj je postaviti pretpostavke koje će omogućiti u budućnosti utvrđivanje usklađenosti hrvatskog penitencijarnog sustava s europskim standardima i postojećim međunarodnim aktima.

Drugi aspekt znanstvenog projekta jest praktična primjena hrvatskog penitencijarnog sustava u svakodnevnoj praksi izvršenja kazne zatvora, te djelovanju i analizi rada suca izvršenja u ostvarenju svoje zakonske obveze sudskog nadzora.

Kao rezultat prikupljanja i proučavanja domaćih zakonskih i podzakonskih akata iz područja izvršenja kazne zatvora prof. dr. sc. Irma Kovčo Vukadin i prof. dr. sc. Vladimira Žakman – Ban priredile su *Zbirku propisa o izvršavanju kazne zatvora* koja sadržava osnovne podatke o ustroju i funkcioniranju Uprave za zatvorski sustav u Republici Hrvatskoj, stanje i perspektivu hrvatskog penalnog sustava te zakone, pravilnike i uredbe s ovog područja. Zbirka je objavljena u izdanju Zavoda za kaznenopravna i kriminološka istraživanja „Ivan Vučetić“ Pravnog fakulteta u Splitu.

Osim domaćih, prikupljeni su i relevantni međunarodni propisi koji uređuju zaštitu općih ljudskih prava, zatim oni koji reguliraju zaštitu prava zatvorenika, kao i pravila kojima se uređuju specifična prava pojedinih kategorija zatvorenika. Uz to je, radi boljeg uvida u stvarno stanje zaštite prava zatvorenika prikupljena sudska praksa Europskog suda za ljudska prava, u prvom redu sve odluke Suda koje se odnose na RH a vezane su uz zaštitu prava osoba lišenih slobode. Navedeni su dokumenti složeni Zbirka međunarodnih dokumenata o izvršavanju kazne zatvora.

U cilju sveobuhvatne analize sustava izvršenja kazne zatvora također su prikupljeni i svi dostupni podaci i izvješća Državnog zavoda za statistiku, Uprave za zatvorski sustav te različitih domaćih i međunarodnih organa koji vrše razne oblike nadzora nad sustavom izvršenja kazni zatvora, i to kroz periodične posjete zatvorskim ustanovama. To su na međunarodnoj razini komisije koje djeluju u okviru Vijeća Europe i UN-a, a na nivou države djelatnost pučkog pravobranitelja.

Istraživački aspekt ovog projekta je usmjeren prije svega na analizu rada suca izvršenja u nadzoru nad sustavom izvršenja kazne zatvora.

U tu svrhu sastavljen je anketni upitnik za suce izvršenja i sudske savjetnike na poslovima izvršenja kazne zatvora, te nakon provedenog pilot istraživanja na Županijskom sudu u Splitu, anketni upitnici su dostavljeni sucima izvršenja i sudskim savjetnicima na poslovima izvršenja u svim Županijskim sudovima na području RH.

Pitanja iz anketnog upitnika se odnose na vrstu i obim posla, opterećenost sudaca, stručno usavršavanje, prvostupanjsku i drugostupanjsku nadležnost, zahtjev za sudsku zaštitu, uvjetni otpust i pomoć poslije otpusta.

Cilj provođenja ankete je bio ustanoviti kako je prihvaćena i kako djeluje institucija suca izvršenja u hrvatskom sustavu izvršenja zatvorske kazne i koji se problemi javljaju u provođenju sudskog nadzora nad izvršenjem kazne zatvora.

Rezultati provedenog istraživanja te analiza rezultata biti će objavljene zajedno s ostalim radovima istraživača na Projektu i vanjskih suradnika praktičara.

BIBLIOGRAFIJA

1. Tomašević, Goran.: Kazneno procesno pravo I - Uvod u kazneni postupak (skripta za studente Studija forenzičkih znanosti), Split: Zavod za kaznenopravna i kriminološka istraživanja Ivan Vučetić Pravni fakultet u Splitu, 2010.
2. Tomašević, Goran.: Kazneno procesno pravo, Opći dio: Temeljni pojmovi, Split, Pravni fakultet u Splitu Zavod za kaznenopravna i kriminološka istraživanja, 2009. (ur. mr.sc. Matko Pajčić)
3. Tomašević, Goran.: Kazneno procesno pravo, Opći dio: Pregled predavanja (akademska godina 2009. - 2010.), II. izmjenjeno i dopunjeno e-izdanje, Split: Pravni fakultet u Splitu, Zavod za kaznenopravna i kriminološka istraživanja, 2009.
4. Tomašević, Goran.: Kazneno procesno pravo - Uvod u kazneni postupak (skripta za studente nepravnike Poslijediplomskog specijalističkog studija "Medicinsko pravo"), Split: Zavod za kaznenopravna i kriminološka istraživanja Ivan Vučetić Pravni fakultet u Splitu, 2009.
5. Tomašević, Goran; Pajčić, Matko: Subjekti u kaznenom postupku: pravni položaj žrtve i oštećenika u novom hrvatskom kaznenom postupku. // *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*. 15 (2008), 2; 817-858 (članak, znanstveni).
6. Tomašević, Goran.: Pravni leksikon, 2007. (enciklopedijska natuknica).
7. Kovčo Vukadin, Irma; Žakman – Ban, Vladimira: Zbirka propisa o izvršavanju kazne zatvora, Split, Pravni fakultet, Zavod za kaznenopravna i kriminološka istraživanja „Ivan Vučetić“ . 2010. (ur. Marija Pleić)
8. Kovčo Vukadin, Irma; Žakman - Ban, Vladimira; Jandrić Nišević, Anita.: Prisoner rehabilitation in Croatia. // *Varstvoslovje*. 12 (2010), 2; 143-162 (pregledni rad).
9. Kovčo Vukadin, Irma; Rajić, Saša; Balenović, Marija.: Uspostava probacijskog sustava - novi izazov za Hrvatsku?. // *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*. 16 (2009), 2; 711-759 (pregledni rad).
10. Kovčo Vukadin, Irma: Probacijski sustavi: osnovne ideje i aktualna europska praksa // *10+ snage socijalne pedagogije / Ferić Šlehan, Martina, Jandrić Nišević, Anita; Kranželić, Valentina (ur.)*. Zagreb: Hrvatska udruga socijalnih pedagoga, Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, 2010. 51-52 (predavanje, sažetak, stručni).
11. Kovčo Vukadin, Irma; Žakman-Ban, Vladimira: Crime prevention policy in Croatia: criminal justice approach // *Criminology and crime policy between human rights and effective crime control, IX conference of the European society of criminology, book of abstracts / Meško, Gorazd; Tominc, Bernarda (ur.)*. Ljubljana: The faculty of law, 2009. 336-336 (predavanje, sažetak).

12. Kovčo Vukadin, Irma; Kokić Puce, Zdenka; Damjanović, Ivan.: Evaluacija izvršavanja alternativnih sankcija za punoljetne počinitelje kaznenih djela u Republici Hrvatskoj // *Plava knjiga sažetaka. Istraživanja u edukacijsko - rehabilitacijskim znanostima* / Ferić Šlehan, Martina ; Kranželić, Valentina ; Stošić, Jasminka (ur.). Zagreb : Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, 2007. 74-75 (predavanje, sažetak).
13. Kovčo Vukadin, Irma; Mihoci, Miroslav; Balent, Saša. Inmates' attitudes towards prison violence and violent behavior // .(predavanje, neobjavljeni rad).
14. Carić, Marina: Novosti u sustavu nezakonitih dokaza s osobitim osvrtom na čl. 10. st. 3. i 4. ZKP/08 // *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu* 17 (2010); 2, 839 -866. (stručni članak)
15. Carić, Marina.: Uvjetni odustanak od kaznenog progona. // *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*. 46 (2009) , 3/93; 601-611 (prethodno priopćenje).
16. Carić, Marina.: Program kaznenopravne prakse na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. // *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*. 44 (2007.) , 3-4; 489-499 (pregledni rad).
17. Carić, Marina: Uvjetni odustanak od kaznenog progona // .(predavanje, ne objavljeni rad).
18. Franić, Milan.: Stambeni odnosi u svjetlu reintegracije hrvatskog pravnog poretka u kontinentalnoeuropski pravni krug. // *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*. 94 (2009) , 4; 813-828 (članak, stručni).
19. Franić, Milan.: Stjecanje bez osnove, s posebnim osvrtom na razlikovanje od izvanugovorne odgovornosti za štetu. // *Hrvatska pravna revija*. 5 (2010) , svibanj 2010.; 35-45 (članak, stručni)
20. Franić, Milan: Arsen i Petar Bačić: "Ustavan demokracija i sudovi. O teoriji i praksi artifičijelnog pravnog razloga.", prikaz knjige. // *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*. 47 (2010) , 2; 489-494 (prikaz).
21. Pleić, Marija; Vukušić, Ivan: Međunarodni simpozij iz kaznenog prava "Suzbijanje organiziranog kriminala i međunarodno, europsko i nacionalno kazneno pravo - na primjeru Njemačke, Hrvatske, Srbije i Bosne i Hercegovine". // *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*. 47(2010)- Broj 1/2010. (prikaz).
22. Pleić, Marija: Zbirka međuanrodnih dokumenata o izvršavanju kazne zatvora (u postupku objave)
23. Pleić, Marija: Međunarodni instrumenti zaštite prava zatvorenika i nadzora nad sustavom izvršavanja kazne zatvora (članak, u postupku objave)

MENTORSTVA:

- Bagarić, Željka, Prava zatvorenika u Republici Hrvatskoj - percepcija zaposlenika u kaznionicama / magistarski rad., Zagreb : Edukacijsko rehabilitacijski, 08.04. 2009, 195 str. Voditelj: Kovčo Vukadin, Irma.
- Kulenović, Ajna.: Nasilje u kaznenim ustanovama / završni rad - diplomski/integralni studij. Zagreb : Edukacijsko rehabilitacijski, 26.03. 2010, 76 str. Voditelj: Kovčo Vukadin, Irma.
- Šego, Ivona: Zaštita ljudskih prava zatvorenika / završni rad - diplomski/integralni studij. Zagreb : Edukacijsko rehabilitacijski, 11.03. 2009, 68 str. Voditelj: Kovčo Vukadin, Irma.
- Balent, Saša.: Nasilje u hrvatskim zatvorima i kaznionicama / diplomski rad. Zagreb : Edukacijsko rehabilitacijski, 13.03. 2008, 67 str. Voditelj: Kovčo Vukadin, Irma.

Marija Pleić

Summary

Project: European characteristics and uncertainties in the Croatian system of the execution of the punishment of deprivation of liberty

Project leader: Prof. Goran Tomašević, DSc

The subject of research of this project is the Croatian system of the execution of the punishment of deprivation of liberty in the context of the penitentiary system of European countries and relevant international documents. There are two aspects to this research subject: a theoretical and scientific aspect, and a practical research aspect. As a result of collecting and studying domestic legislation and subordinate legislation in the area of the execution of the prison sentence, Prof. Irma Kovčo Vukadin, DSc, and Prof. Vladimira Žakman-Ban, DSc, produced a Collection of Legislation on the Execution of the Prison Sentence containing basic information on the structure and operation of the Prison System Directorate in the Republic of Croatia, the situation and prospects of the Croatian penal system, and laws, ordinances and regulations in this field. In order to gain a better view of the situation concerning the protection of the rights of prisoners, a collection was made of the jurisprudence of the European Court of Human Rights, primarily all the decisions of the Court related to the Republic of Croatia concerning the protection of the rights of persons deprived of freedom. These documents are compiled in a Collection of International Documents on the Execution of the Prison Sentence. The research aspect of this project primarily focuses on analysing the work of the executing judge in supervising the system of the execution of the prison sentence. For this purpose, a questionnaire was produced for executing judges and court advisors working on the execution of the prison sentence. After a pilot study conducted at the County Court in Split, questionnaires were sent to executing judges and court advisors working on execution tasks in all county courts of the Republic of Croatia.

The questionnaire included questions concerning the type and scope of work, the judges' workload, training, first-instance and second-instance jurisdiction, requests for court protection,

conditional release, and assistance following release. The aim of the survey was to establish how the institute of executing judge operates and how it has been accepted in the Croatian system of the execution of the prison sentence. The results of the research and an analysis of the results will be published together with other papers produced by researchers working on this Project and by external practitioner associates.